

AZƏRBAYCAN MEMARLIQ VƏ İNŞAAT UNIVERSİTETİ

«TƏSDİQ EDİRƏM»

Elm və texnika işləri üzrə prorektor
Professor _____ A.R.Şərifov

«_____» _____ 2020-ci il

2504.01 – «Geodeziya» ixtisası üzrə doktoranturaya qəbul imtahanının

P R O Q R A M I

BAKI – 2018

Proqramı tərtib edən:

1. Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin
“Geomatika”

kafedrasının müdiri, dosent

S.A.Qəniyeva

2. Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin
“Geomatika”

kafedrasının dosenti

A.M.Mütəllimov

İxtisasın formulu:

«Geodeziya» Yer elmləri bölməsinə aiddir. Bu bölmə yerin formasını, relyefini, ölçülərini, seysmtektonik və texnogen hərəkətlərini öyrənməklə yanaşı, onun üzərində tikilən bir çox mühəndis qurğuların, sənaye və mülki obyektlərin deformasiyalarının müşahidə metodlarını işləyir və onların proqnozlaşdırılması məsələlərini həll edir.

Tədqiqat sahələri:

«Faydalı qazıntı yataqlarının geologiyası və işlənməsi» kafedrası üzrə

Bölmə 1. Faydalı qazıntı yataqlar ərazilərinin aerokosmik metodlarla planalmasının və xəritələşməsinin yeni üsullarının işlənilməsi. Faydalı qazıntı yataqların sahəsini və onların ehtiyatlarını daha dəqiq müəyyən edən metodların işlənilməsi.

Bölmə 2. Yer qabığının seysmotektonik və onun səthinin texnogen hərəkətlərinin kosmik metodlarla öyrənilməsində və proqnozunda yeni üsulların işlənilməsi.

Bölmə 3. Mühəndis qurğuların, sənaye və mülki obyektlərin və yeraltı kommunikasiyalar deformasiyalarının öyrənilməsində yeni aerokosmik metodların işlənilməsi.

Bölmə 4. Qlobal peyk trianqulyasiya şəbəkələrinin qurulmasında, sıxlaşdırılmasında, ərazilərin planalmasında və bir çox elmi texniki məsələlərin həllində istifadə olunan GPS qəbuledicilərin ölçmə dəqiqliyinə atmosfer amillərin etdiyi təsirin dərəcəsinin öyrənilməsi.

Ədəbiyyat

1. M.H.Qocamanov, Z.A.Bağmanov - Geodeziya ölçmələrinin riyazi hesablanması. Ali məktəblər üçün dərslik. Bakı, BDU nəşriyyatı, 2000, 176 s.
2. R.Ə.Eminov, «Kartografiyanın əsasları». Bakı, Azərbaycan Kooperasiya Universitetinin nəşriyyatı, 2006
3. S.A.Qəniyeva, «Mühəndis geodeziyası». Bakı, «Elm və təhsil» nəşr., 2011
4. Q.Ş.Məmmədov, İ.H. Əhmədov, «Geodeziya», «Maarif» nəş., Bakı, 2002
5. Q.Ş.Məmmədov, İ.H. Əhmədov, «Geodeziya və kartoqrafiyanın əsasları», Bakı «Nafta-Press» nəşr., 2011
6. M.N.Şəfiyev, «Mühəndis geodeziyası kursu» «Maarif» nəş., Bakı, 1975
7. R.X.Piriyev, «Geodeziyanın əsasları və topoqrafiya». Bakı, 1994
8. M.M.Əliyev, «Geodeziya», Azərb NKİ-nin nəşri, Bakı, 1972
9. M.H.Əliyev, M.M.Əliyev və b., «Geodeziya və topoqrafik rəsmxət» Bakı, Azərnəşr, 1961
10. P.A.Еминов – «Геодезия», Баку, изд-во «Тахсил», 2012, 466 с.
11. П.И.Шилов «Геодезия», М., 1982
12. В.Д.Большаков и др. Справочник геодезиста (в двух книгах), М., «Недра», 1975, 1056 с.
13. К.Л.Проворов, Ф.П. Носков – Радиогеодезия, М., «Недра», 1973, 352 с.
14. В.Н.Баранова, Е.Г.Бойко и др. Космическая геодезия, М. «Недра», 1996, 1444 с.
15. Е.Г.Бойко – Высшая геодезия. Часть II. Сфероидическая геодезия., М. Картгеоцентр-геодезиздат, 2002, 144 с.
16. Г.В.Багратуни, В.Н.Ганьшин и др. «Инженерная геодезия», М. изд-во «Недра», 1994

2504.01 – “Geodeziya” ixtisası üzrə doktoranturaya qəbul imtahanlarının

SUALLARI

1. Kosmik geodeziyanın əsas məsələləri
2. Kartoqrafiyanın əsas mərsələləri
3. Astronomik geodeziyanın əsas məsələləri
4. Ali geodeziyanın əsas məsələləri
5. Radiogeodeziya və onun əsas məsələləri
6. Geodeziya koordinatlar sistemi
7. Coğrafi koordinatlar sistemi
8. Qauss-Krügerin zona koordinatlar sistemi
9. Oriyentirləmə bucaqları haqqında məlumatlar
10. Meridianların yaxınlaşması və maqnit inhirafi bucaqları
11. Astronomik koordinatlar sistemi
12. Xəritə üzərində düzbucaqlı zona koordinatlarının təyini
13. Topoqrafik xəritənin coğrafi koordinatlar şəbəkələri
14. Xəritədə yüksəkliyin, mailliyin və yamac dikliyinin təyini
15. Xəritədə su hövzəsi sərhəddinin, sahəsinin və həcmnin təyini
16. Xəritədə oriyentirləmə bucaqlarının təyini
17. Sahələrin hesablanması üsulları
18. Səhvlər nəzəriyyəsi və ümumi məlumatlar
19. Səhvlər mənbələri və növləri. Orta ədədi qiymət və orta kvadratik səhv anlayışı
20. Xətlərin ölçülməsi üsulları, vasitələri və metodları
21. Ölçətməz məsafələrin təyin edilməsi
22. Məsafələrin işıq və radioməsafəölçənlərlə ölçülməsi
23. Nöqtələrin yüksəkliyi və həndəsi nivelirləmə prinsipi
24. Dövlət geodeziya şəbəkələri haqqında məlumatlar

25. Aerofotoplanalma haqqında ümumi məlumatlar
26. Yüksəklik istinad şəbəkələri
27. Planalma geodeziya şəbəkələrinin qurulması metodları
28. Düz və əks geodeziya məsələlərinin həlli
29. Topoqrafik planalmaların növləri və üsulları
30. Triqonometrik nivelirlmə
31. Layihənin naturaya keçirilməsində tətbiq olunan üsullar
32. Tətbiqi geodeziya haqqında ümumi məlumatlar
33. Kontur və situasiyaların plana alınması üsulları
34. Layihə bucağının və xəttinin naturaya çıxarılması
35. Layihə yüksəkliklərinin naturaya çıxarılması

**Вопросы для вступительных экзаменов в докторантуру по
специальности 2504.01 –
Геодезия**

1. Основные задачи и проблемы «Космической геодезии»
2. Основные задачи и проблемы «Картографии»
3. Основные задачи и проблемы «Астрономической геодезии»
4. Основные задачи и проблемы «Высшей геодезии»
5. Основные задачи и проблемы «Радиогеодезии»
6. Общие сведения из теории ошибок
7. Система геодезических координат
8. Система географических координат
9. Система астрономических координат
10. Зональная система координат Гаусса-Крюгера
11. Сведения об углах ориентирования
12. Углы сближения меридианов и склонения магнитной стрелки
13. Определение прямоугольных зональных координат точек по карте
14. Сетка географических координат топографических карт
15. Определение высот точек, уклонов линий и их углов ската
16. Определение границ, площадей и объемов водозабора
17. Определение углов ориентирования линий по карте
18. Способы определения площадей по карте

19. Источники и виды ошибок. Понятия о средней арифметической и среднеквадратической ошибках измерений
20. Способы, методы и средства измерений линий
21. Определение непреступных расстояний
22. Определение длин линий свето- и радиодальномерами
23. Высоты точек и принцип геометрического нивелирования
24. Сведения о государственных геодезических сетях
25. Общие сведения об аэрофотосъемке
26. Высотные опорные сети
27. Методы построения геодезических съемочных сетей
28. Решение прямой и обратной геодезических задач
29. Виды и способы топографических съемок
30. Тригонометрическое нивелирование
31. Способы выноса проекта в натуру
32. Общие сведения из «Прикладной геодезии»
33. Способы съемки контуров и ситуаций местности
34. Вынос в натуру проектного угла и линии
35. Вынос в натуру проектной отметки